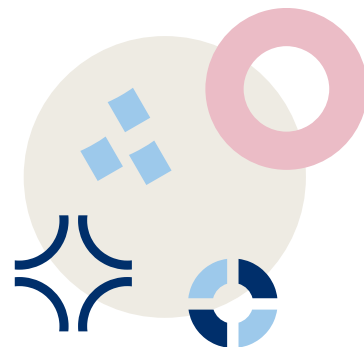

Ilmastositoumuksella kohti hiilineutraaliutta

Keskuskauppakamarin päästökoulutus 5.5.2021

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Miksi ilmastotyöhön kannattaa ryhtyä?

- Ilmastomuutos uhkaa kaikkea yhteiskunnallista toimintaa, myös liiketoimintaa → yhteiskunnalliset tavoitteet vaativat myös yrityksiltä toimia
- Lainsäädännölliset muutokset vauhdittavat kehitystä → toimintaa rajoittavan sääntelyn ja kiristyvien haittaverojen lisäksi vaikutuksia mm. yritysten rahoitukseen ja raportointivaatimuksiin
- Ilmastopäästöjen vähentäminen tuo kustannussäästöjä (energia-, polttoaine- ja materiaalikustannukset) → vähentää näihin kohdistuvaa kustannusriskiä
- Sidosryhmien lisääntyvät odotukset → kilpailuetu
 - Kuluttajat, yritysasiakkaat
 - Tuotantoketjut
 - Tarjouspyynnöt ja hankinta
 - Rahoittajat
 - Omistajat / vastuulliset sijoittajat

Vastuullisuus on uusi megatrendi

PERUSTETTU VUONNA 1889

HELSINGIN SANOMAT

Sunnuntai 11. elokuuta 2019 | Yhteisö 12 | No 261 (2022) | Vuorokausi 4,60 € | Koko painatus 81,17 € (10 kpl) | Painos 81,17 € | 116 sivua

HEY FOOD INDUSTRY, SHOW US YOUR NUMBERS

PÄIVALEHTI 1000

Yritykselle elinehto tietää hiilijalanjälkensä

Trendi: Kohti hiilineutraaliutta – ilman sitä bisnes kärsii.

Yhteisö 12
 - Yhteisö 12 on...
 - Yhteisö 12 on...
 - Yhteisö 12 on...

Yhteisö 12
 - Yhteisö 12 on...
 - Yhteisö 12 on...
 - Yhteisö 12 on...

Yhteisö 12
 - Yhteisö 12 on...
 - Yhteisö 12 on...
 - Yhteisö 12 on...

...ssa joukkoliikenteelle ja hälytysajoneuvoille...
 ...ksia. Esimerkiksi Oulussa on kehitetty yhteistyössä Kuntaliiton kanssa...
 ...tysajoneuvojen valoetusjärjestelmää, joka perustuu satelliittipaikannukseen.

Suomalaisten kaupunkien liikennevalojen ohjausjärjestelmät ovat ytimeltään...
 ...yllättävän vanhaa perua, 1960–1970-luvuilta. Nämä ohjausjärjestelmät soveltuvat...
 ...vat huonosti tulevaisuuden vaatimuksiin.
 Jokainen voi mielessään kuvitella, millaisessa maailmassa 50–60 vuotta sitten...
 ...lettiin ja millaisiin tarpeisiin silloiset liikenteen ohjauskeinot vastasivat.

Raha siirtyy pois kohteista, joissa on ilmatorisken riski

...muutoksen vastaisessa...
 ...ppailussa yksi väite on sisä...
 ...ristiriitainen. Osa kasvihuo...
 ...niöstä huolestuneista syyttää...
 ...ilmasta markkinataloutta.
 ...ytteiden mukaan markkina...
 ...velee aiheuttua, lyhytnäköisyyt...
 ...non riistoa. Epäilemättä tällai...
 ...ailuja voidaan joissakin tilan...
 ...kinatalouden toimijoihin liit...
 ...toinen puoli on se, että yrityk...
 ...set ja sijoittajat näyttävät nyt pelastava...
 ...maailmaa. Kun nämä toimijat muuttav...
 ...suuntaa, muutos tapahtuu nopeasti.
 Maailman suurimman sijoitusrahasto...
 Blackrockin toimitusjohtajan Lar...
 Finkin jokavuotista kirjettä luetaan aina...
 huolellisesti. Blackrockin salkussa on sijoituksia 7 000 miljardin dollarin verran. Jos tätä rahavirtaa käännetään, se vaikuttaa rahoitusta kaipaavien yritysten toimintaan ja pienempiin rahastoihin. Ja

PERUSTETTU VUONNA 1889

HELSINGIN SANOMAT

Torstai 24. lokakuuta 2019 | Yhteisö 44 | No 266 (4410) | Vuorokausi 4,00 € | Koko painatus 81,17 € (10 kpl) | Painos 81,17 € | 72 sivua

Hiilijalanjälki NOLLA vuonna 2035

Seuraa ohjelmistamme vello hiilijalanjälkiä 2035

Hiilijalanjälki on...
 ...n...
 ...n...
 ...n...

Dhasto irtoaa...
 ...ka ovat il...
 ...kohteita. Tällai...
 ...tuottajat i...
 ...fossili...

Vastuullisuus on uusi megatrendi

- "Megatrendit"
 - Ilmiöitä ja kehityskulkuja, jotka vaikuttavat monenlaisiin toimijoihin eri tavoin mutta samansuuntaisesti
 - Talous ja sen rakenteet
 - Kuluttajat
 - Sijoittajat
 - Kansalaisyhteiskunta ja poliittinen päätöksenteko
 - Yritykset
 - Keskinäisriippuvuus → toisiaan vahvistava kierre
 - Uhka vai mahdollisuus?

Vastuullisuus → Strateginen kysymys

- *Pysyvä toimintaympäristön muutos, joka edellyttää yrityksiltä ennakointikykyä*

K3:n vastuullisuustyön tausta

Lähtökohta:

- ***Vastuullisuus on osa yritysten strategiaa ja liiketoiminnan johtamista***
- Yritysten kilpailukyky edellyttää enenevässä määrin panostuksia vastuullisuuteen → resurssivaje, etenkin pk-yrityksissä
- K3 palvelut osaksi yritysten resursseja
 - ✓ Osaamisen kehittäminen ja koulutukset
 - ✓ Yhteistyö ja verkostoituminen
 - ✓ Viestintä yritysten ja markkinoiden välillä

K3:n vastuullisuustyön tausta

- K3:n valtuuskunta päätti syksyllä 2018 vastuullisuustyön kehittämistä strategisella tasolla
 - Vastuullisuuslautakunta perustettiin 2019
 - Päätös Ilmastositoumuksen kehittämistä
- Vastuullisuusratkaisut yrityksille:
 - *Ilmastositoumus (2019)*
 - *Ihmisoikeussitoumus (2020)*
 - *Ilmoituskanava (2020)*

VASTUULLISUUSLAUTAKUNTA 2021

Hanna-Leena Pesonen (pj), Jyväskylän yliopisto

Kati Ihamäki (vpj), OP-ryhmä

Anne Ekberg, Fiblon Oy

Minna Halme, Aalto-yliopisto

Terhi Koipijärvi, Metsähallitus

Sami Lundgren, UPM Oy

Jorma Mikkonen, Lassila & Tikanoja Oy

Tytti Nahi, Fairtrade

Ari Nissinen, Suomen ympäristökeskus

Anja Peltonen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Michaela Ramm-Schmidt, Baltic Sea Action Group

Lea Rankinen, Paulig

Leo Stranius, Third Rock Oy

Ilmastositoumus lyhyesti

1. Tavoitteena hiilineutraalius vuoteen 2035 tai viimeistään 2040 mennessä
2. Päästövähennyksiä koskevat toimenpiteet määrittelee yritys/yhteisö itse (hiilineutraaliuden tiekartta)
3. Päästövähennyksiä koskevien tavoitteiden ja toimenpiteiden vuosittainen raportointi
 - Vastuullisuuslautakunta seuraa tavoitteissa edistymistä
 - Luotettavuus!

Ilmastositoumuksen käytännön toteutus yrityksessä

Lähtötaso

Päästöjen laskenta ja lähtötason määrittäminen – mikä on yrityksen hiilijalanjälki nyt?

Potentiaali

Vähennys-potentiaalin tunnistaminen per päästölähde – mihin voidaan vaikuttaa?

Priorisointi

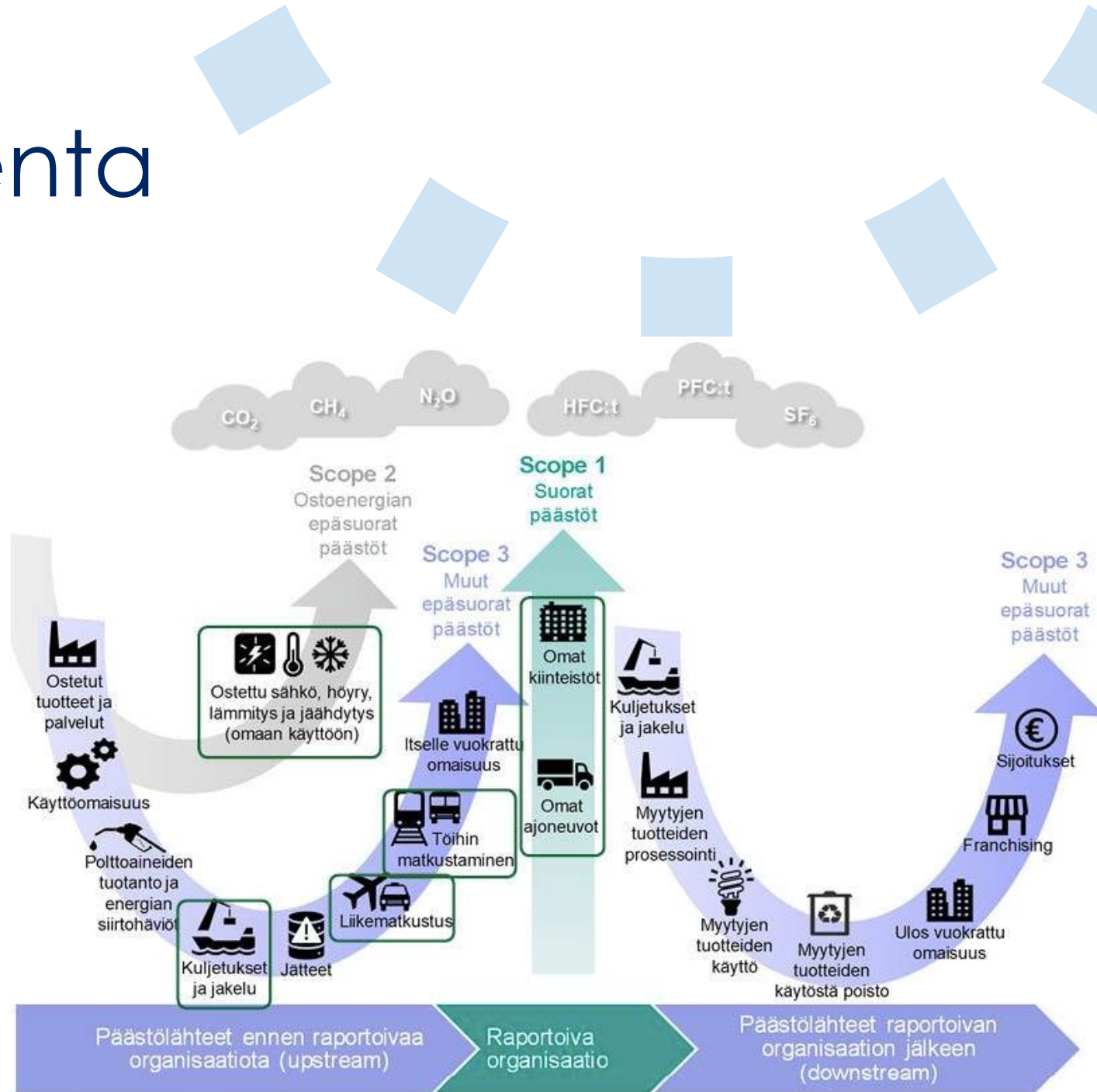
Toimenpiteiden asettaminen aikajanelle, priorisoiden kustannus-tehokkaimpia ja siirtyen kohti haastavampia ja kalliimpia toimia

Tavoite

Tavoitteiden asettaminen realistisesti mutta kunnianhimoisesti päästö-vähennysten toteutettavuuden mukaan

Päästölaskenta

- Ilmastositoumus seuraa GHG-protokollaa ja sen laskentaperiaatteita
- Painopisteinä
 - I. yrityksen toiminnan suorat päästöt (scope 1)
 - II. ostoenergian epäsuorat päästöt (scope 2)
 - III. tavarakuljetusten päästöt ja henkilöliikkumisen päästöt (scope 3)
- *Ei sisällä ns. hiilikädenjälkeä*

Vähennyspotentiaalin tunnistaminen

- Päästölähteiden tunnistamisen ja päästölaskennan myötä on mahdollista paikantaa myös vähennyspotentiaali → vaihtelee yrityksen toimialan ja toiminnan mukaan

Teollinen toiminta, esimerkkejä:

- Teollisen prosessin optimointi ja energiatehokkuus
- Uusiutuvan energian käyttö
- Teollisten prosessien polttoaineen vaihtaminen vähäpäästöisempään
- Vähäpäästöisempien raaka-aineiden käyttäminen tuotannossa
- Vähäpäästöiset logistiikkavaihtoehdot, esimerkiksi junat tai sähköinen liikenne
- Vähäpäästöiset/uusiutuvat/kierrätettävät pakkausmateriaalit
- Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen lisääminen työmatkaliikenteessä

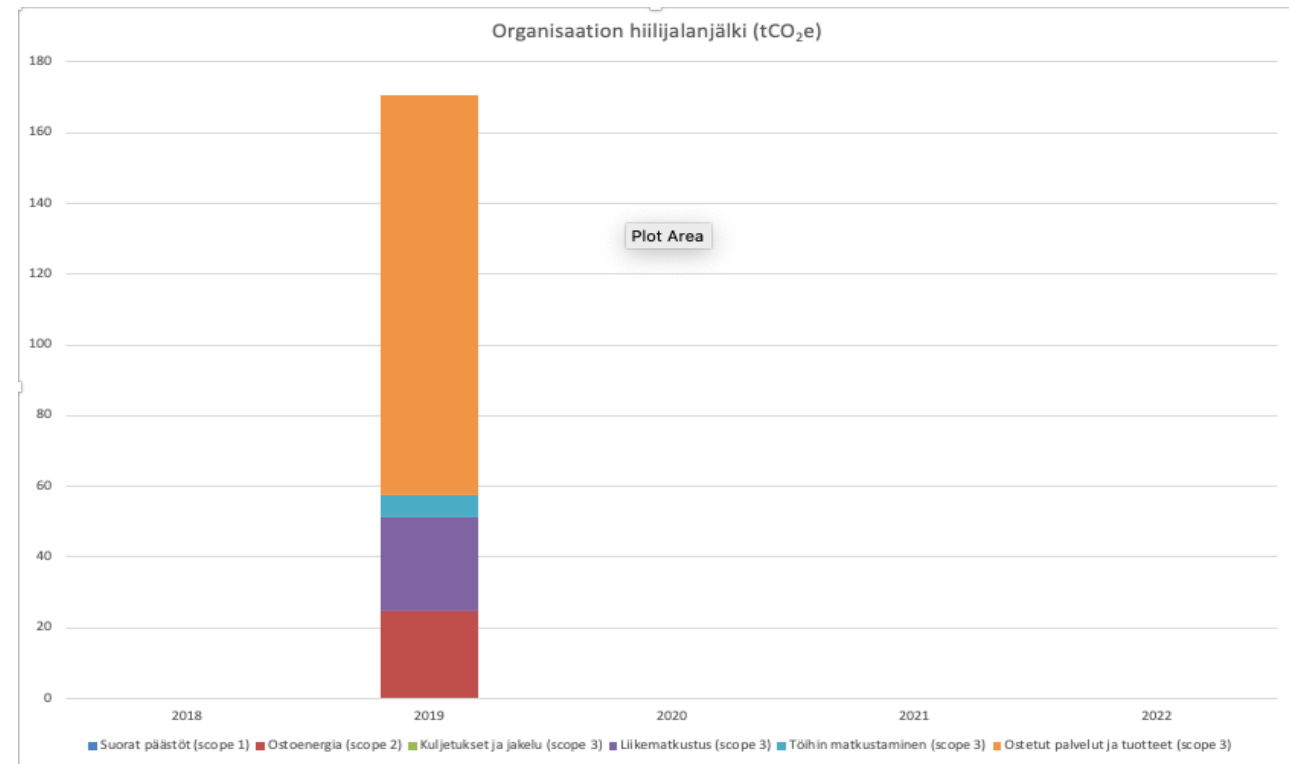
Palveluliiketoiminta, esimerkkejä:

- Vihreän sähkön hankinta toimistoon
- Vihreä kaukolämpö tai lämpöpumput
- Liikematkustuksen vähentäminen (erityisesti lennot)
- Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen lisääminen työmatkaliikenteessä (mm. suihkumahdollisuus ja pukutilat pyöräilijöille)
- Tilankäytön tehostaminen, etätyön tukeminen
- Vähäpäästöiset laitehankinnat
- Energiatehokkaat lamput ja toimistorakennuksen energiatehokkuusratkaisut
- Jätteen vähentäminen ja kierrättäminen (mm. muovijäte), tulosteiden vähentäminen

Oman hiilijalanjäljen määrittely

Esimerkkinä Keskuskauppakamari:

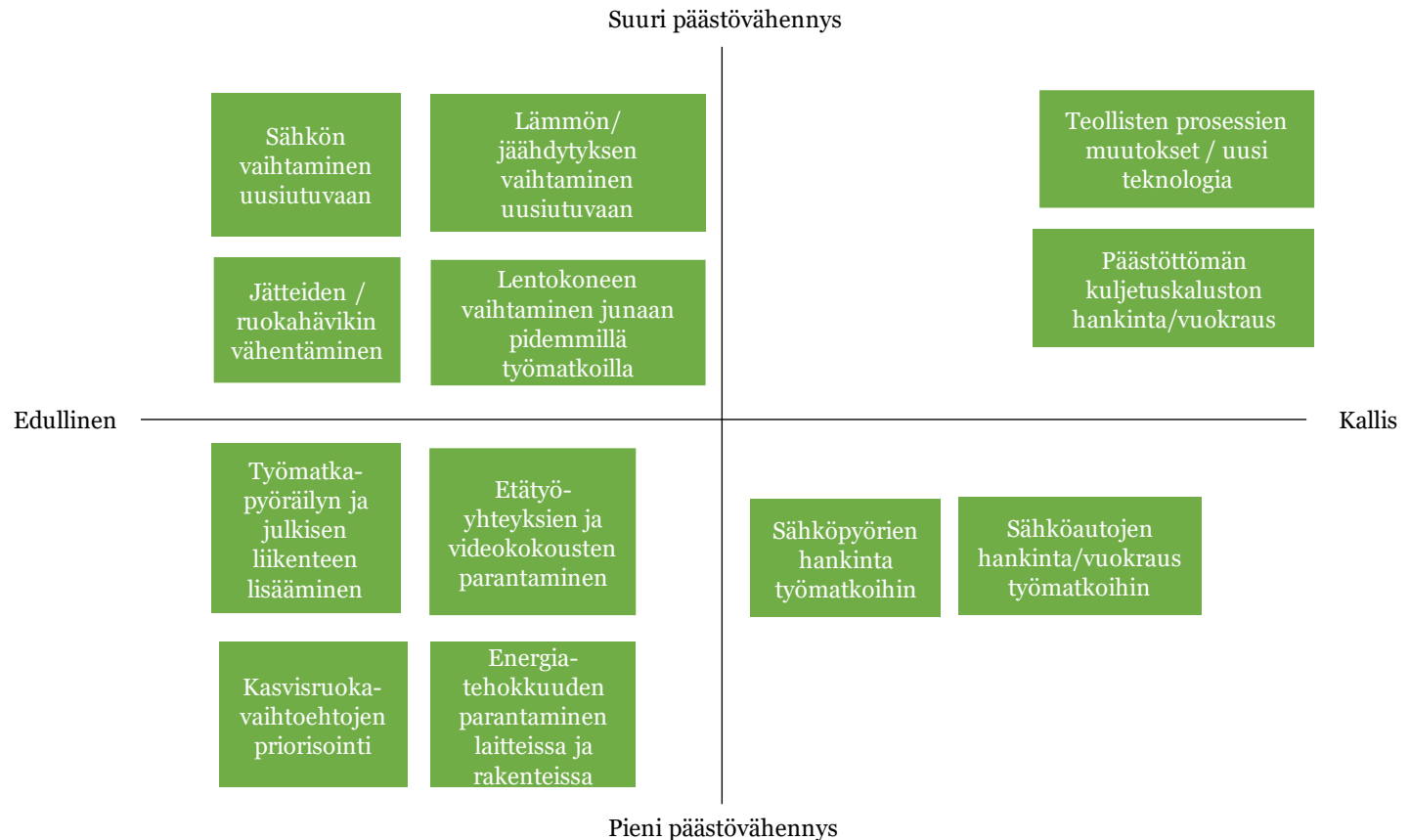
- Ostetut palvelut ja tuotteet (seminaarit, koulutukset, tarjoilut, ansiomerkit) vievät 2/3 hiilijalanjäljestä
- Liikematkat ja ostettu energia 16% kumpikin
- Henkilökunnan päivittäiset työmatkat 4%
- Toimenpide-esitys vuosille 2020-2025:
 - 1) Pienennetään päästöjä vuosittain 10%
 - 2) Vuoteen 2025 mennessä hiilijalanjälki puoleen
 - 3) Loput kompensoidaan EU:n päästökaupasta hankituilla päästöoikeuksilla, jotka mitätöidään

Päästövähennystoimista kohti hiilineutraaliustiekarttaa (esimerkki)

Potentiaali ja priorisointi

- *Paljonko päästövähennystoimenpide maksaa?*
- *Paljonko toimenpiteellä voisi vähentää päästöjä?*
- *Onko toimenpiteen toteuttaminen mahdollista nykyresursseilla ja käytössä olevalla teknologialla?*

Päästövähennystoimista kohti hiilineutraaliustiekarttaa (esimerkki)

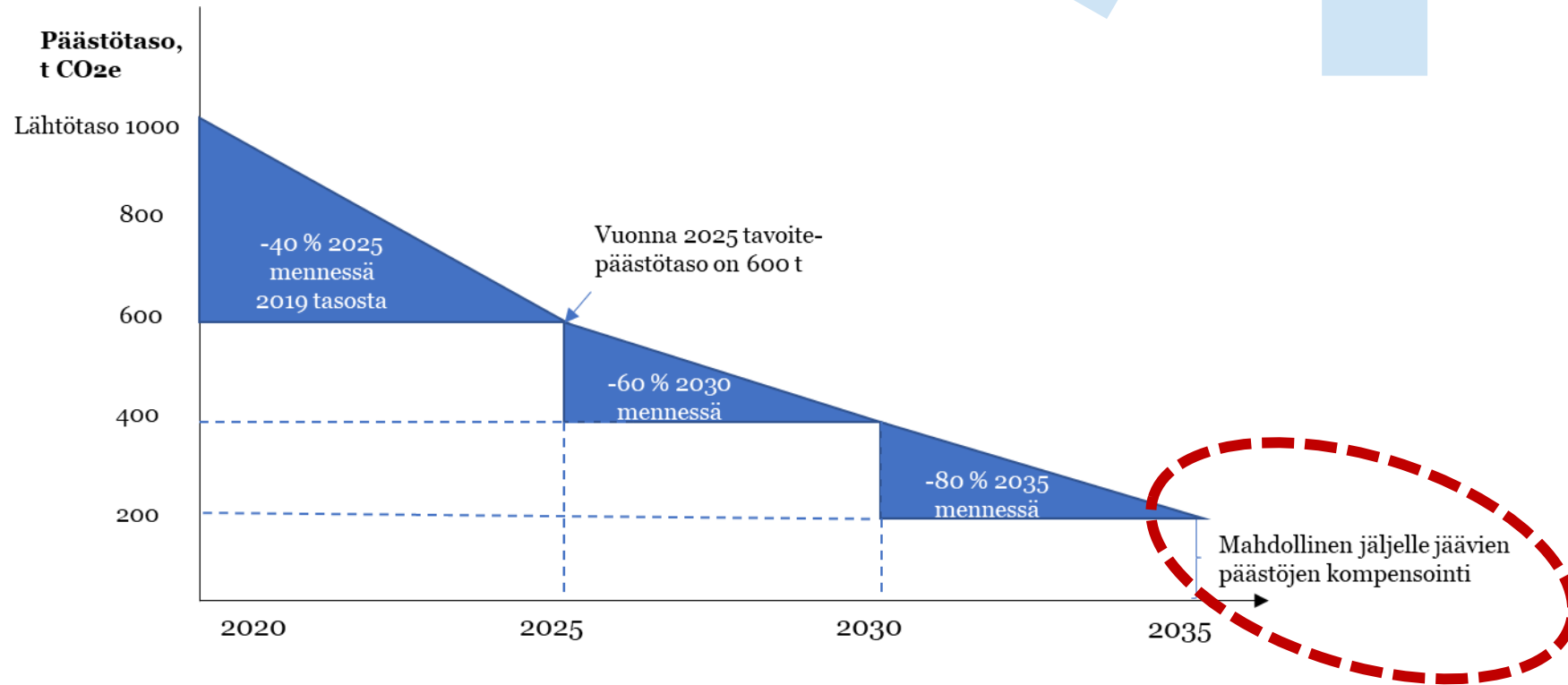
Aikataulus ja resursointi

- Päästövähennystoimenpiteet kannattaa asettaa aikajanelle niiden toteutettavuuden ja kustannus-hyötysuhteen mukaan, jotta päästövähennystavoitteiden aikataulus on helpompaa.

Prioriteetti

Sähkön vaihtaminen uusiutuvaan	Lämmön/ jäähdytyksen vaihtaminen uusiutuvaan		
Jätteiden / ruokahävikin vähentäminen	Etätyöyhteyksien ja videokokousten parantaminen	Päästöttömän kuljetuskaluston hankinta	
Työmatkapyöräilyn ja julkisen liikenteen suosiminen	Lentokoneen vaihtaminen junaan pidemmällä työmatkoilla	Sähköpyörien hankinta työmatkoihin	
Kasvisruokavaihtoehtojen priorisointi	Energiatehokkuuden parantaminen laitteissa ja rakenteissa	Sähköautojen hankinta työmatkoihin	Teollisten prosessien muutokset / uusi teknologia
Heti	2020-2025	2025-2030	2030-2035

Hiilineutraaliustiekartta

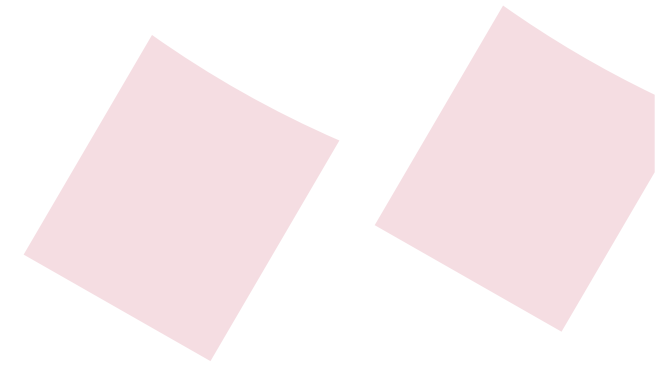
Päästöjen kompensointi

- Kompensointi tapahtuu hankkimalla yrityksille tarjottavia päästöhyvityksiä
 - a) päästöjen poistaminen
 - b) päästöjen estäminen (päästöoikeuksien mitätöinti)
 - c) päästövähennykset
- Ala on kehittynyt ja toimijoiden luotettavuus lisääntynyt
 - K3 suosituksena, että ilmastositoumuksessa kompensoinnin määrä olisi max. 20 % kokonaisvähennystarpeesta
- Yrityksillä on monenlaisia tarjoajia, joista valita
 - Gold Standard, Verra's Verified Carbon Standard (VCS), Social Carbon and Climate, Community and Biodiversity Standards (CCBS), Plan Vivo or standards verified by the UNFCCC
 - kotimaisia: CO2Esto, CarbonSoil, Hiilipörssi

Ilmastositoumus-tunnus

Vastuullisuuslautakunnan myöntämä **Ilmastositoumus-tunnus**

- ✓ osoittaa organisaation tehneen toimintansa koskevan hiilijalanjälkilaskennan ja päästövähennyssuunnitelman
- ✓ osoittaa organisaation sitoutumisen v. 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen
- ✓ auttaa organisaatiota viestimään siitä, että se edistää tavoitetta luotettavalla, avoimella ja aktiivisella tavalla

Miksi Ihmisoikeussitoumukseen kannattaa liittyä?

- Ilmastositoumuksen myötä yritys/yhteisö saa käyttöönsä yksinkertaisen excel-pohjaisen työkalun, jota voi käyttää **hiilijalanjalan laskentaan**
- Ilmastositoumus on **johtamisen väline**, joka kannustaa yritystä/yhteisöä määrittelemään päästövähennyspolkunsä ja seuraamaan päästövähennyksiä ja niiden saavuttamiseksi tehtäviä toimenpiteitä
- Ilmastositoumus on **viestinnän väline**, jolla yritys/yhteisö voi viestiä tehokkaasti sitoutumisestaan päästövähennyksiin ja hyödyntää ilmastotunnusta markkinoinnissaan

Näin liityt Ilmastositoumukseen

1. Hiilijalanjäljen laskenta

- Tunnista yrityksen oleelliset päästölähteet ja kerää lähtötiedot
- Hae päästölähteille päästökertoimet
- Laskenta päästölähteittäin

Ilmastositoumus.fi verkkosivuilta voi hakea

- **Excel-pohja päästöjen laskentaan ja raportointiin**
- **Tarkemmat laskentaohjeet**
- **Hakemus Ilmastositoumukseen**

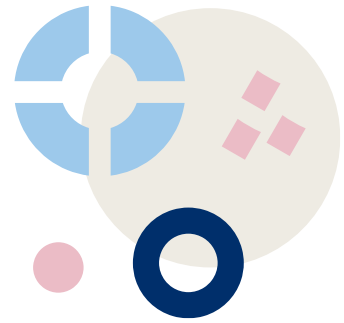
2. Hiilineutraaliustiekartta

- Laadi suunnitelma toimenpiteistä päästöjen vähentämiseksi ja hiilineutraaliuden saavuttamiseksi
- Potentiaali ja priorisointi → aikataulutus
- Mahdollinen kompensatiotarve

→ Hakemus Ilmastositoumuksen saamiseksi

- *Kun hakemus on käsitelty ja hyväksytty, yritys voi alkaa käyttää Ilmastositoumus-tunnusta markkinoinnissaan sekä sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässään*
- *Tunnuksen käyttö edellyttää vuosittaista seurantaraporttia toteutuneista päästövähennyksistä*

Kiitos!

KESKUS- KAUPPAKAMARI

kauppakamari.fi

#Keskuskauppakamari

@K3FIN

vastuullisuusasiantuntija Antti Turunen

.....

antti.turunen@chamber.fi

5.5.2021

Ilmastositoumus • Antti Turunen